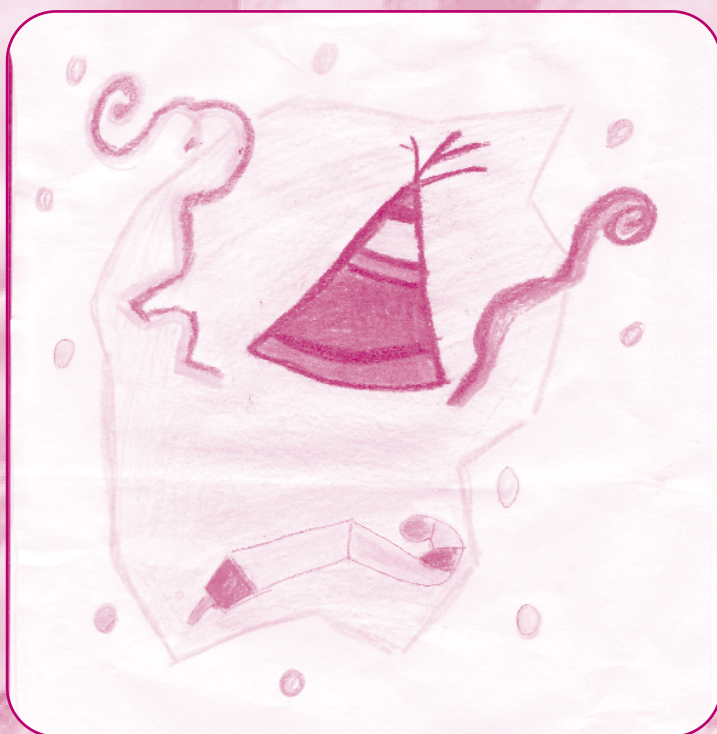

TÖRDÉRKERT

- FARSANG -

Kalendárium

- Farsang

Mese

- A sziú indiánok és a feketelábúak

Ügyeskedj!

- Rejtvények, fejtörők

Egészség-ábécé

- A helyes napirend

Tudod-e?

- Érdekességek a farsangról

Információk

- Mit? Hol? Mikor?

Kedves Olvasók!

„Itt a farsang, áll a bál!”- tartja a mondás. Az alábbiakban beszámolok a farsang legeseménydúsabb napjairól.

Húshagyó kedd. Ezen a napon ér véget a vízkereszt-től tartó farsangi időszak. A fonóházi mulatozások „húshagyó keddig”, a farsang végéig tartottak.

Erdélyben az utolsó fonóházi összejövetel, a fonóvégzés, felért egy kisebb lakodalommal. Ilyenkor tésztát sütöttek, italt vittek, töltött káposztát főztek. Erre az estére az asszonyok elhívták férjeiket is, akik zenészeket fogadtak, és hajnalig tartott a tánc.

Ezt követően az egész falut megmozgató nagy népi mulatsággal, a farsangtemetéssel búcsúztatták az elmúlt vidám heteket.

A farsangtemetés legfontosabb kelléke a telet jelképező szalmabábu, amit ingbe, gatyába, lájbiba öltöztetnek, zoknit húznak a lábára, kalapot tesznek a fejére és a halott-siratáshoz hasonlóan rettenetes zokogás közepette elsiratnak.

A sirató asszonyoknak öltözött férfiak fejüket bekormozva álarchban, hosszú fekete szoknyában gyászolják „az elhunytat”, miközben a halottvivők kezét-lábát megfogva végighurcolják a falun.

A menet élén halad a „pap” a „keresztel”, ami általában egy - aszalt szilvával, pattogatott kukoricával, szalagokkal - feldíszített gereblye, és a két zászlóvivő a vállukra vetett - mogyorófaboton vöröshagymafüzérrel körbetekert káposzta - „zászlóval”.

A menetet a falubéli gyereksereg és a muzsikások követik utcáról utcára, miközben a főszereplő a siratóénekek szövegének megfelelően hajladozik, letérdel, lefekszik a halottvivők kezében.

A siratóasszonyok a falun végig magasztalják a szalmababut, dicsérve hibáit, leszólva erényeit. A nagyobb hatás kedvéért egy-egy ház előtt elhaladva „felmagasztalják” az ott lakókat, színesen elmesélve

ismert történeteiket. A pap és kántor a tényleges temetésen, a bábu égetésén hallatják hangjukat, a kenetteljes gyászbeszéd és „zsoltárenekfés” során.

Miután az elhunytat kellőképpen elsiratták, a falu végén kiráncigálják ingéből-gatyájából és a halom szalmát meggyújtva énekelnek, táncolnak. A faluba visszatérve a kocsmában, majd este a farsangi bálban folytatják a vígságot.

Hamvazószerda: A templomban a mise után a pap az előző évi szentelt barka hamuját megszenteli, s avval rajzolja a keresztet a hívek homlokára. A hamuval hintés ősi jelképe a bűnbánatnak, mivel a hamu az elmúlásra, a halálra figyelmezteti az embert.

A néphit szerint, aki hamvazkodik, annak nem fog fájni a feje. Hamvazószerdát másként böjtfogószerdának, szárazszerdának vagy aszalószerdának is nevezik.

Programajánló:

A mohácsi Busójárást 2009-ben február 19. és 24. között rendezi meg a város, a fő látványosságot jelentő farsangvasárnap február 22-re esik.

Vallási ünnepek:

február 2.: Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe

február 3.: Szent Balázs emlékezete

Jeles napok:

február 3.: Balázs-nap: gyertyát és almát szenteltek, s ezeket a gyermekek torokfájásának gyógyítására használták. A balázsolás ma is élő hagyomány.

február 4.: Rákellenes Világnap

február 14.: Szerelmesek Napja

február 19.: Nemzetközi Férfinap

Kata

A sziú indiánok és a feketelábúak

Egyszer egy szép napon az indiánok vadászni indultak az erdőbe. A sziúkat megtámadták a feketelábúak és hosszú, véres küzdelem után a sziúk nyertek. A feketelábúak nem tudtak belenyugodni a vereségükbe, ezért visszavágót követeltek.

Másnap így szólt a legjobb feketelábú vadász – Bölényszem – a sziú törzsfőnökhöz:

– Álljon ki tőletek is a legjobb vadász, és mérjük össze ügyességünket!

– Rendben van! – felelték. – Mi Bivalyfejet állítjuk ki!

Azért választották Bivalyfejet, mert ő volt a legjobb, legravaszabb harcos a sziúk között.

Elkezdődött a vadászat, s hamarosan

kiderült, hogy most is a sziúk győztek, mert Bivalyfej rengeteg állatot lelőtt. Bőven jutott az egész törzsének a zsákmányból.

A feketelábúak most sem tudták elfogadni vereségüket, ezért egy utolsó, végső megméretetést követeltek.

– Vadásszunk fehér sasokra! – javasolták.
– Nézzük meg, hogy ki lő le többet közülük?!

Ezt a viadalt is a sziúk nyerték meg, így aztán a feketelábúak csalódottan elkullogtak.

A sziú indiánok azóta is boldogan élnek, vadásznak, ha meg nem haltak.

Írta: Mosolygó Tenger –
azaz Gerhardt Klaudia

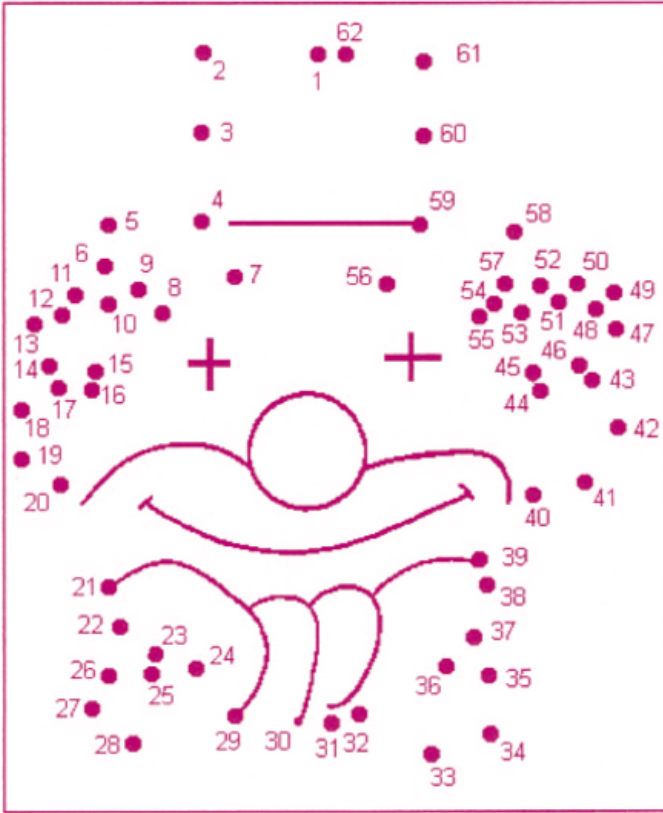

Ügyeskedj!

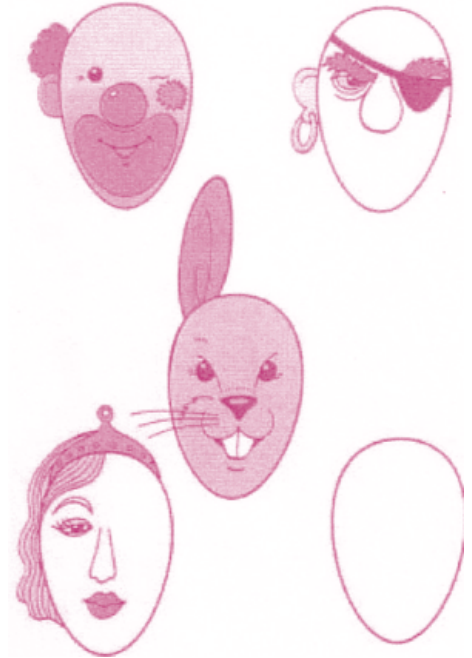
Rajzold meg a bohóc másik oldalát is, majd ki is színezheted a rajzot!

Kösd össze a számokat!

Pótold ki a hiányzó álarcrészleteket!
Tervezz te is egyet!

Egy bohóc ilyennek látja magát a tükörben:

Rajzold ide, milyen lehet a valóságban!

Összeállította:
Zsuzsa

Egészség-ábécé

– napirend –

A napirend helyes kialakítása

A nappalok és az éjszakák szabályos ritmusban váltják egymást. Írd a képek alá a napszakok kezdőbetűit!

e – este

d – dél

r – reggel

Vannak olyan tevékenységek, amelyeket mindennap el kell végeznünk. Mit, mikor végzünk?

1 – reggel

vacsorázunk

tornázunk

mosakodunk

fogat mosunk

2 – délben

fürdünk

reggelizünk

ebédelünk

elalszunk

3 – este

Ági

Farsangra

A farsangi fánk

A farsang jellegzetes étele a fánk, ami osztrák eredetű. A fánknek mágikus erőt tulajdonítottak. Ismert a szalagos fánk, ez az eredeti farsangi fánk, továbbá a rózsafánk, vagy más néven csöröge és a cseh fánk, más néven talkédli vagy köttes fánk.

Ennek elkészítése a következő:

hozzávalók: 40 dkg liszt, 10 dkg vaj, 5 dkg cukor, 1 dl tejföl, 5 tojássárgája, 1 kanál rum (elhagyható).

A puha vajat morzsolj el a liszttel, add hozzá a tojássárgákat, a cukrot és a rumot, lazítsd tejföllel. Langyos helyen pihentesd egy-két órán át, majd lisztezett deszkán nyújtsd ki 2-3 mm vastagságúra. Derelyeszaggatóval, vagy kés segítségével 4 cm széles, 6 cm hosszú téglalapokra vágd fel, melyek közepét hosszában hasítsd be. Ezen a nyíláson kell a tészta egyik csücskét áthúzni, hogy csavart formája legyen.

Forró olajban, közepes lángon mindkét oldalát süsd át, porcukorral és lekvárral izesítheted.

Kata

Tudod-e

Ne feledjétek, búvárkodjatok ti is! Ha különleges adatra bukkantok, írjátok meg a szerkesztőség címére, és az újságba is bekerülhet majd. Várom ötleteiteket!

Honnan ered a farsang elnevezés?

A farsang kifejezés a német **Fasching** (annyi, mint „bolondosan beszélők gyülekezete”) szóból ered, de a népszokás sokkal régebbi időkre nyúlik vissza.

Mit ünneplünk farsangkor?

A farsang évenként ismétlődő rövidebb-hosszabb időszak, amelyet évszázadok óta (már a régi görögök, rómaiak is tartottak ilyenfajta ünnepet) az evés, ivás, lakodalmak, disznótorok, jelmezes felvonulások jellemeznek. A tél búcsúztatására s régen várt tavasz köszöntésére rendezik meg a mulatságokat. A farsang vízkereszttől a húsvétot megelőző negyvennapos nagybőjt kezdetéig, hamvazószerdáig tart.

Milyen szokások kapcsolódnak az ünnephez?

Szokás ilyenkor táncmulatságot, bált rendezni, melyen az evés-ivás mellett hajnalig ropják a táncot a bálozók. Előfordult régen, hogy az asszonyok külön mulatságot rendeztek farsangkor, s ide be sem engedték a férfiakat; de gyerekeknek is rendeztek bálokat, ami akár három napig is tarthatott. A farsangi bálokon régóta szokás álarcot viselni, jelmezbe bújni. Magyarországon híres a mohácsi busójárás, mint ijesztő álarcokba, szörmékbe öltözött emberek felvonulása. A legenda szerint a több száz évvel ezelőtt az országot támadó törökök elijesztésére öltöztek be a parasztok ilyen jelmezekbe először.

Az udvarlás, párválasztás és a lakodalmak legfőbb ideje a hagyományos paraszti életben is ez az időszak volt. Éppen ezért a farsang adott alkalmat arra is, hogy tréfásan vagy durván figyelmeztessék azokat, akik még nem mentek férjhez.

Íme itt egy Vas megyéből való csúfolódó: Elmúlt a hosszú farsang, búsulnak a lányok,

Ettől a sok búsulástól ráncos a pofájuk,

Nem tudsz férjhez menni, vőlegényt szerezni,

vedd elő az olvasódat, kezdj el imádkozni!

Színezd ki a rajzot!

Összeállította:
Zsuzsa

LAJOS U.:

Kézműves foglalkozás: február 5., 12., 19., 26., 16.00-tól

Babazene: február 3., 10., 17., 24., 11.00-tól

Agyagozás: február 4., 11., 18., 25., 16.00-tól

HUSZTI ÚT:

Kézműves foglalkozás: február 4., 18., 16.00-tól

Babazene: február 9., 23., 11.00-tól

Kártya- és társasjátékok: február 3., 17., 16.00-tól

Farsang: február 22., 15.00-tól

KERÉK U.:

Kézműves foglalkozás: február 6., 20., 16.00-tól

Társasjáték klub: február 11., 14., 21., 25., 15.00-tól

Diavetítés: február 3., 17., 16.30-tól

Farsang: február 7., 15.00-tól

ZEMPLEÉN U.:

Kézműves foglalkozás: február 5., 12., 19., 26., 16.00-tól

Baba-mama klub: február 11., 16.00-tól

GYŰRŰ U.:

Kézműves foglalkozás: február 4., 11., 18., 25., 16.00-tól

Diavetítés: február 13., 27., 16.00-tól

Agyagozás: február 6., 16.00-tól

Farsang: február 20., 16.00-tól

SILVÁNUS SÉTÁNY:

Kézműves foglalkozás: február 16., 16.00-tól

Babamasszázs: február 4., 11., 18., 25., 10.30-tól

Énekes-mondókás foglalkozás: február 5., 12., 19., 26., 10.30-tól

Diavetítés: február 3., 16.00-tól

Farsang: február 13., 16.00-tól

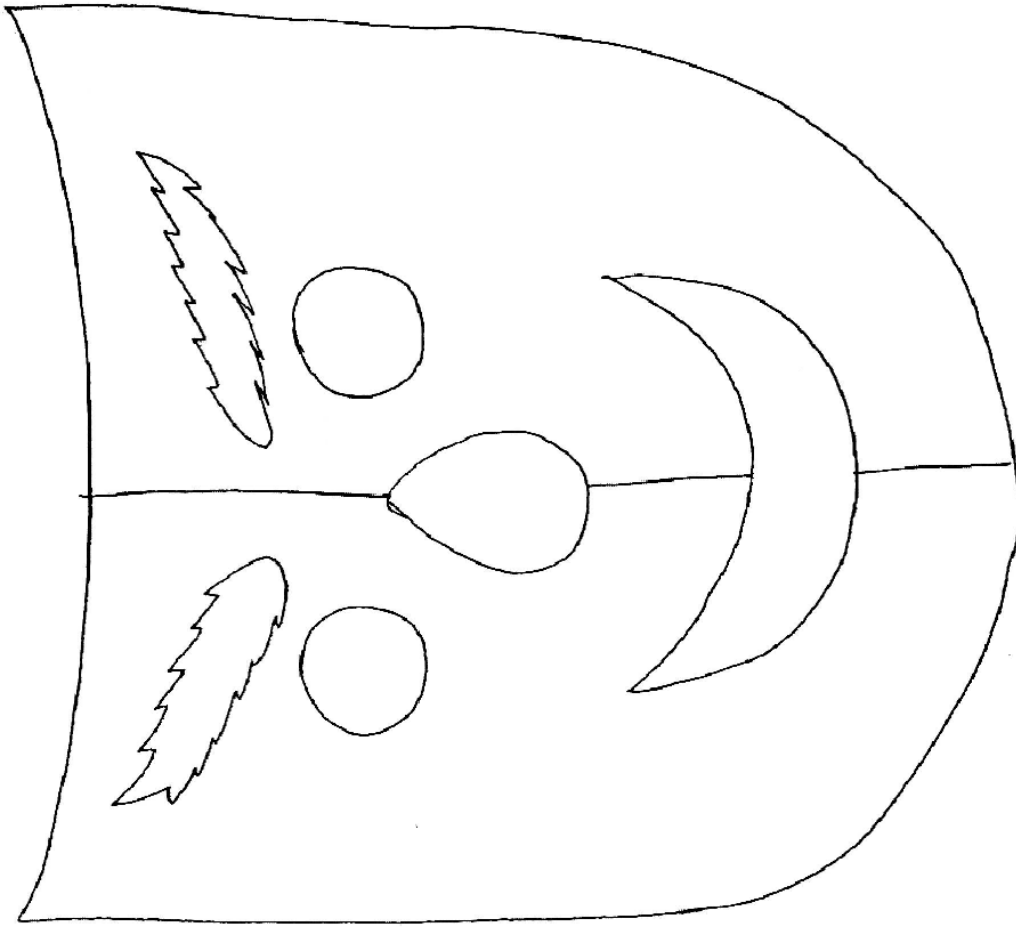
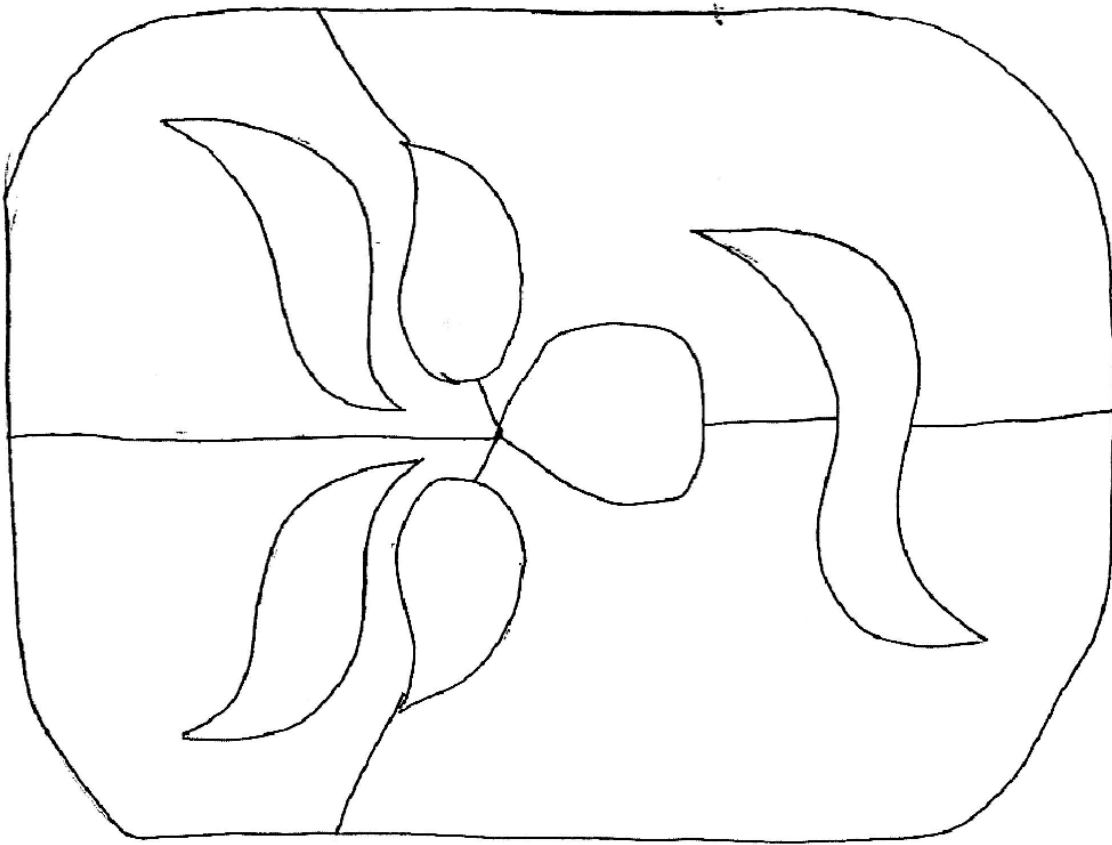
SOLYMÁR UTCA:

Kézműves foglalkozás: február 3., 10., 17., 24., 16.00-tól

Agyagozás: február 4., 11., 18., 25., 16.00-tól

Énekes-mondókás foglalkozás: február 12., 19., 26., 11.00-tól

Farsang: február 27., 15.30-tól

Kedves Gyerekeim!

Ezt a két álarcot elkészíthetitek saját magatok részére vagy az osztályjotok, szobátok dekorálására is. Színezzétek ki őket változatosan, ellentétes színpárokkal (pl. fekete-fehér, piros-zöld, kék-sárga stb.).

Jó munkát!

Zsuzsa